

โครงสร้างสารนิพนธ์

เรื่อง

การพัฒนาภาวะผู้นำเชิงจริยธรรมของผู้บริหารสถานศึกษา^๑
โรงเรียนในเครือข่ายสุรินทร์เมือง ๒^๒

THE DEVELOPMENT OF ETHICAL LEADERSHIP AMONG SCHOOL
ADMINISTRATORS IN THE SURIN MUEANG 2 EDUCATIONAL NETWORK

โดย

นางอัจฉรา มาอินทร์

คณะกรรมการควบคุมสารนิพนธ์

๑. พระครูศรีปัญญาวิกรม	ประธานกรรมการ
๒. รศ.ดร.ทวีศักดิ์ ทองทิพย์	กรรมการ

สารนิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา^๓
รายวิชาระเบียบวิธีวิจัยชั้นสูง^๔
ตามหลักสูตรปริญญาพุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต^๕
สาขาวิชาพระพุทธศาสนา^๖

บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยมหा�จุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
พุทธศักราช ๒๕๖๘

บทที่ ๑

บทนำ

๑.๑ ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

เป้าหมายสูงสุดของการปฏิรูปการศึกษาในศตวรรษที่ ๒๑ ตามที่สหทัณฑ์ในแผนการศึกษาแห่งชาติ มุ่งเน้นการพัฒนาระบบการศึกษาที่สามารถสร้างทรัพยากรมนุษย์ที่มีคุณภาพ^๑ โดยมี "ครู" เป็นกลไกหลักในการขับเคลื่อน และมี "ผู้บริหารสถานศึกษา" เป็นผู้นำทางวิชาการและผู้สร้างระบบนิเวศที่เอื้อต่อการทำงาน^๒ คุณภาพของการบริหารจัดการจึงส่งผลโดยตรงต่อความสำเร็จของสถานศึกษา และในบรรดาปัจจัยด้านการบริหารทั้งหมด ภาวะผู้นำเชิงจริยธรรม (Ethical Leadership) ได้รับการยอมรับในวงวิชาการว่าเป็นรากฐานที่สำคัญที่สุดประการหนึ่ง

ภาวะผู้นำเชิงจริยธรรม มีได้หมายเพียงการที่ผู้บริหารเป็น "คนดี" เท่านั้น แต่คือการแสดงออกเชิงพฤติกรรมที่ชัดเจนทั้งในมิติ "บุคคลตัวแบบทางศีลธรรม" (Moral Person) และ "ผู้บริหารที่นำหลักศีลธรรมมาใช้" (Moral Manager)^๓ กล่าวคือ เป็นผู้นำที่ยึดมั่นในความซื่อสัตย์ โปร่งใส และสร้างบรรทัดฐานทางจริยธรรมผ่านการสื่อสาร การให้รางวัล และการลงโทษอย่างเป็นธรรม^๔ ทฤษฎีการเรียนรู้ทางสังคม (Social Learning Theory) อธิบายว่า พฤติกรรมเชิงจริยธรรม

^๑ สำนักงานเลขานุการสภาการศึกษา, แผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๖๐-๒๕๗๙ (กรุงเทพฯ: พริกหวานกราฟฟิค, ๒๕๖๐), หน้า ๒๐-๒๕.

^๒ ภาวดี ราชาศรีสุทธิ, การบริหารการศึกษา: หลักการและแนวปฏิบัติ (กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, ๒๕๖๑), หน้า ๔๕-๕๐.

^๓ Michael E. Brown, Linda K. Treviño, and David A. Harrison, *Ethical Leadership: A Social Learning Perspective for Construct Development and Testing*, *Organizational Behavior and Human Decision Processes* 97, no. 2 (2005): 120-122.

^๔ วีระยุทธ ชาตากัญจน์, ภาวะผู้นำทางการศึกษา: ทฤษฎีและปฏิบัติ (กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, ๒๕๖๑), หน้า ๑๑๕-๑๑๘.

ของผู้บริหารจะถูกส่งต่อ (Trickle-Down Effect) ไปยังผู้ตาม สร้างวัฒนธรรมแห่งความไว้วางใจ (Trust) และที่สำคัญคือ การรับรู้ความยุติธรรมในองค์กร (Perceived Organizational Justice)^๔

ในทางกลับกัน ตัวแปรสำคัญที่สะท้อนสุขภาพขององค์กรการศึกษา คือ ความผูกพันในองค์กรของครู (Teacher Organizational Commitment)^๕ ซึ่งหมายถึงความรู้สึกเป็นส่วนหนึ่งและความประจันนาที่จะทุ่มเทอย่างเต็มที่เพื่องาน ครูที่มีความผูกพันสูงไม่เพียงแต่จะลดอัตราการลาออก (Turnover) แต่ยังมีแนวโน้มที่จะแสดงพฤติกรรมการเป็นสมาชิกที่ดี (OCB) และมุ่งมั่นพัฒนาการสอน ซึ่งส่งผลโดยตรงต่อประสิทธิผลของโรงเรียนและผลสัมฤทธิ์ของนักเรียน^๖

อย่างไรก็ตาม สภาพปัจุบันที่เกิดขึ้นในบริบทการศึกษาไทยหลายพื้นที่ คือการที่ผู้บริหารสถานศึกษาบางส่วนยังขาดการประพฤติปฏิบัติที่สะท้อนถึงภาวะผู้นำเชิงจริยธรรมอย่างเป็นรูปธรรม เช่น ปัจุหการบริหารงานที่ขาดความโปร่งใส การเลือกปฏิบัติ หรือการตัดสินใจที่ไม่ยุติธรรม ซึ่งปัจุหการเหล่านี้บ่งบอกว่ากำลังใจของครูโดยตรง และนำไปสู่ "สภาวะความเฉยชา" (Disengagement) ในการทำงาน^๗

แม้ว่างานวิจัยในประเทศไทยจำนวนมากจะพยายามยืนยันความสำคัญของประเด็นนี้ แต่ส่วนใหญ่ยังคงหยุดอยู่ที่การศึกษาวิจัยเชิงความสัมพันธ์ (Correlational Research) ที่พิสูจน์ว่าภาวะผู้นำเชิงจริยธรรมมีความสัมพันธ์ทางบวกกับความผูกพันในองค์กร^๘ หรืองานวิจัยเชิงสาเหตุ (Causal

^๔ David M. Mayer et al., *How Low Does Ethical Leadership Flow? Test of a Trickle-Down Model*, *Organizational Behavior and Human Decision Processes* 108, no. 1 (2009): 1-13.

^๕ Natalie J. Allen and John P. Meyer, *The Measurement and AntecedENTS of Affective, Continuance and Normative Commitment to the Organization*, *Journal of Occupational Psychology* 63, no. 1 (1990): 1–18.

^๖ ศิริพงษ์ วงศิริศิลป์, พฤติกรรมองค์การ (กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, ๒๕๖๔), หน้า ๙๐-๙๕.

^๗ ปิยนุช วรรณกานต์, ความสัมพันธ์ระหว่างความผูกพันต่อองค์กรของครูกับประสิทธิผลของโรงเรียน, *วารสารวิชาการศึกษาศาสตร์* ๒๐, ฉบ. ๑ (๒๕๖๒): หน้า ๑๐-๑๕.

^๘ สมศักดิ์ คลประสีทธิ์, จริยธรรมผู้บริหารการศึกษา (กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์ข้าวฟ่าง, ๒๕๖๐), หน้า ๗๐-๗๔.

^๙ อmurรัตน์ แก้วสว่าง, ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงจริยธรรมของผู้บริหารกับความผูกพันต่อองค์กรของครู, (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบัณฑิต, มหาวิทยาลัยบูรพา, ๒๕๖๒).

Model) ที่ลึกซึ้ง ซึ่งพิสูจน์ว่าความมุ่งมั่นในองค์กรเป็นตัวแปรสื่อ (Mediator) ที่ยอดเยี่ยม^{๑๑} แต่สิ่งที่ยังคงเป็น ช่องว่างทางองค์ความรู้ (Knowledge Gap) ที่ขาดเจน คือ การขาดแคลน "รูปแบบการพัฒนา" (Development Model) ที่เป็นรูปธรรม

กล่าวคือ เราทราบว่า "อะไร" (จริยธรรม) ส่งผลต่อ "อะไร" (ความผูกพัน) แต่เรา秧ขาด "นวัตกรรม" ที่ตอบคำถามว่า "จะพัฒนา (How)" ภาวะผู้นำเชิงจริยธรรมของผู้บริหารสถานศึกษาในบริบทของไทยได้อย่างไร ให้เกิดประสิทธิผลอย่างเป็นระบบและยั่งยืน งานวิจัยนี้จึงมุ่งใช้กระบวนการวิจัยและพัฒนา (Research and Development - R&D)^{๑๒}, ^{๑๓} เพื่อสร้างองค์ความรู้ใหม่ในฐานะ "รูปแบบการพัฒนา" ที่ผ่านการทดสอบเชิงประจักษ์

ดังนั้น การศึกษาในเครือข่ายสุรินทร์เมือง ๒ จึงมีความจำเป็นเร่งด่วน ผู้วิจัยจึงมุ่นที่จะใช้กระบวนการวิจัยและพัฒนา (R&D) เพื่อพัฒนารูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงจริยธรรม โดยเริ่มจากการวิเคราะห์สภาพปัจจุบันและโมเดลความสัมพันธ์เชิงสาเหตุ (Causal Model) จากนั้นจึงสร้างรูปแบบ (Model Development) และนำไปทดลองใช้เพื่อประเมินประสิทธิผล (Model Evaluation) องค์ความรู้ที่ได้จะเป็นนวัตกรรมที่ตอบโจทย์การพัฒนาผู้บริหารสถานศึกษาได้อย่างตรงจุดและเป็นระบบ

๑.๒ คำถามการวิจัย

๑.๒.๑ สภาพปัจจุบันของภาวะผู้นำเชิงจริยธรรมของผู้บริหาร, การรับรู้ความมุ่งมั่นในองค์กร, และความผูกพันในองค์กรของครู ในเครือข่ายสุรินทร์เมือง ๒ อยู่ในระดับใด?

๑.๒.๒ ภาวะผู้นำเชิงจริยธรรมของผู้บริหาร มีอิทธิพลทางตรงและอิทธิพลทางอ้อม (ผ่านการรับรู้ความมุ่งมั่นในองค์กร) ต่อความผูกพันในองค์กรของครู อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติหรือไม่?

^{๑๑} อรพิน สุขสวัสดิ์, อิทธิพลของภาวะผู้นำเชิงจริยธรรมที่ส่งผลต่อความผูกพันในองค์กร โดยมีความมุ่งมั่นในองค์กรเป็นตัวแปรสื่อ, วารสารบริหารการศึกษา มศว ๑๕, ฉบ. ๒ (๒๕๖๔): หน้า ๑๐๒-๑๑๕.

^{๑๒} Walter R. Borg and Meredith D. Gall, *Educational Research: An Introduction*, 5th ed. (New York: Longman, 1989), 782-790.

^{๑๓} ไพบูล วรคำ, การวิจัยและพัฒนาทางการศึกษา (นครปฐม: โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยศิลปากร, ๒๕๖๑), หน้า ๒๕-๓๐.

- ๑.๒.๓ รูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงจริยธรรมของผู้บริหารสถานศึกษา ที่มีประสิทธิภาพและสอดคล้องกับบริบท ความเมืองค์ประกอบ หลักการ และกระบวนการอย่างไร?
- ๑.๒.๔ ประสิทธิผลของรูปแบบการพัฒนาฯ ที่สร้างขึ้น ส่งผลต่อการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงจริยธรรมของผู้บริหาร และส่งผลต่อความผูกพันในองค์กรของครุในภาพรวมอย่างไร?

๑.๓ วัตถุประสงค์ของการวิจัย

การวิจัยนี้เป็นการวิจัยและพัฒนา (R&D) แบ่งเป็น ๓ ระยะ ดังนี้:

- ๑.๓.๑ ระยะที่ ๑ (Analysis): เพื่อศึกษาระดับของตัวแปร และวิเคราะห์โมเดลธิophil เซิงสาเหตุของภาวะผู้นำเชิงจริยธรรมของผู้บริหาร ที่ส่งผลต่อความผูกพันในองค์กรของครุ โดยมี การรับรู้ความยุติธรรมในองค์กร (Perceived Organizational Justice) เป็นตัวแปรสื่อ (Mediator)^{๑๕} ในเครือข่ายสุรินทร์ เมือง ๒
- ๑.๓.๒ ระยะที่ ๒ (Development): เพื่อสร้างและตรวจสอบความเหมาะสม (Validate) ของ "รูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงจริยธรรมของผู้บริหาร สถานศึกษา"
- ๑.๓.๓ ระยะที่ ๓ (Evaluation): เพื่อทดลองใช้และประเมินประสิทธิผลของรูปแบบการพัฒนาฯ ที่สร้างขึ้น

๑.๔ สมมติฐานการวิจัย

- ๑.๔.๑ ภาวะผู้นำเชิงจริยธรรมของผู้บริหาร มีอิทธิพลทางบวกโดยตรง ต่อความผูกพันในองค์กรของครุ
- ๑.๔.๒ ภาวะผู้นำเชิงจริยธรรมของผู้บริหาร มีอิทธิพลทางบวกโดยตรง ต่อการรับรู้ความยุติธรรมในองค์กร และมีอิทธิพลทางอ้อมต่อความผูกพันในองค์กรของครุ โดยมี การรับรู้ความยุติธรรมในองค์กรเป็นตัวแปรสื่อ

---

^{๑๕} อรพิน สุขสวัสดิ์, อิทธิพลของภาวะผู้นำเชิงจริยธรรมที่ส่งผลต่อความผูกพันในองค์กร โดยมี ความยุติธรรมในองค์กรเป็นตัวแปรสื่อ, วารสารบริหารการศึกษา มศว. ๗๕, ฉบ. ๒ (๒๕๖๔): ๑๐๒-๑๑๕.

๑.๕.๓ ผู้บริหารสถานศึกษาที่เข้ารับการพัฒนาตามรูปแบบฯ จะมีคะแนนเฉลี่ยภาวะผู้นำเชิงจริยธรรม หลังการทดลอง สูงกว่า ก่อนการทดลอง

๑.๕.๔ ครูในสถานศึกษาที่ผู้บริหารเข้ารับการพัฒนาฯ จะมีคะแนนเฉลี่ยความผูกพันในองค์กร หลังการทดลอง สูงกว่า ก่อนการทดลอง

๑.๕ ขอบเขตของการวิจัย

๑.๕.๑ ขอบเขตด้านตัวแปร:

- ตัวแปรต้น (Independent): ภาวะผู้นำเชิงจริยธรรม (Ethical Leadership)^{๑๕}
- ตัวแปรสื่อ (Mediator): การรับรู้ความยุติธรรมในองค์กร (Perceived Organizational Justice)^{๑๖}
- ตัวแปรตาม (Dependent): ความผูกพันในองค์กรของครู (Teacher Organizational Commitment)^{๑๗}

๑.๕.๒ ขอบเขตด้านประชากร:

- ประชากร: ผู้บริหารและครูโรงเรียนในเครือข่ายสุรินทร์เมือง ๒ สังกัด สพป. สุรินทร์ เขต ๑ จำนวน ๗๕ คน
- กลุ่มตัวอย่าง: ใช้การวิจัยแบบ สำมะโน (Census) โดยเก็บข้อมูลจากประชากรทั้งหมด ๗๕ คน

๑.๕.๓ ขอบเขตด้านพื้นที่: โรงเรียนในเครือข่ายสุรินทร์เมือง ๒

๑.๕.๔ ขอบเขตด้านระยะเวลา: ตุลาคม ๒๕๖๘ - มีนาคม ๒๕๖๙

๑.๖ นิยามศัพท์เฉพาะ

^{๑๕} วีระยุทธ ชาตยากลุ่น, ภาวะผู้นำทางการศึกษา: ทฤษฎีและปฏิบัติ, ๑๑๒-๑๑๘.

^{๑๖} อรพิน สุขสวัสดิ์, อิทธิพลของภาวะผู้นำเชิงจริยธรรมที่ส่งผลต่อความผูกพันในองค์กร โดยมีความยุติธรรมในองค์กรเป็นตัวแปรสื่อ, ๑๐๒-๑๑๕.

^{๑๗} ธิรพงษ์ วงศ์วิจิตรศิลป์, พฤติกรรม, ๘๘-๙๕.

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้กำหนดความหมายของศัพท์เฉพาะที่ใช้ในสารนิพนธ์ เพื่อให้ผู้อ่านมีความเข้าใจที่ตรงกัน ดังนี้

- ๑.๖.๑ **ภาวะผู้นำเชิงจริยธรรม (Ethical Leadership)**^{๑๙}: หมายถึง พฤติกรรมของผู้บริหารสถานศึกษาที่แสดงออกถึงการเป็นแบบอย่างที่เหมาะสมทางศีลธรรม ส่วนบุคคล (Moral Person) และการใช้อิทธิพลในการบริหารจัดการโดยยึดหลักจริยธรรม (Moral Manager)
- ๑.๖.๒ **ความผูกพันในองค์กร (Organizational Commitment)**^{๒๐}: หมายถึง ระดับความรู้สึกยึดมั่นและปรารถนาที่จะคงอยู่เป็นสมาชิกของโรงเรียน โดยวัดจากความผูกพัน ณ องค์ประกอบหลัก (ด้านอารมณ์, ด้านความต่อเนื่อง, และด้านบรรทัดฐาน)
- ๑.๖.๓ **การรับรู้ความยุติธรรมในองค์กร (Perceived Organizational Justice)**^{๒๑}: หมายถึง การรับรู้ของครูต่อความยุติธรรมใน ๓ มิติ (ด้านการแบ่งปันผลประโยชน์, ด้านกระบวนการ, และด้านปฏิสัมพันธ์)
- ๑.๖.๔ **รูปแบบการพัฒนา (Development Model)**: หมายถึง นวัตกรรมทางการศึกษาที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นจากการสังเคราะห์ทฤษฎีและผลการวิจัยในระยะที่ ๑ ประกอบด้วย หลักการ วัตถุประสงค์ เนื้อหา และกระบวนการ/กิจกรรม ที่มุ่งยกระดับภาวะผู้นำเชิงจริยธรรมของผู้บริหาร

๑.๗ ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

๑.๗.๑ **ด้านองค์ความรู้:** ได้ "โมเดลความสัมพันธ์เชิงสาเหตุ" ที่อธิบายอิทธิพลของภาวะผู้นำเชิงจริยธรรมที่ส่งผลต่อความผูกพันของครู โดยมีกลไก (ตัวแปรสื่อ) ที่ชัดเจนในปริบพาร์ค์การศึกษาไทย

๑.๗.๒ **ด้านนวัตกรรม:** ได้ "รูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงจริยธรรม" ที่ผ่านการตรวจสอบประสิทธิผลเชิงประจำ (Evidence-based)

^{๑๙} วีระยุทธ ชาตยากลุ่น, ภาวะผู้นำทางการศึกษา: ทฤษฎีและปฏิบัติ, ๑๑๒-๑๑๘.

^{๒๐} จีรพงษ์ ว่องวิตรศิลป์, พฤติกรรม, ๘๘-๙๕.

^{๒๑} อรพิน สุขสวัสดิ์, อิทธิพลของภาวะผู้นำเชิงจริยธรรมที่ส่งผลต่อความผูกพันในองค์กร โดยมีความยุติธรรมในองค์กรเป็นตัวแปรสื่อ, ๑๐๒-๑๑๕.

๑.๗.๓ ด้านนโยบาย: เป็นข้อมูลเชิงประจักษ์สำหรับ สพป.สุรินทร์ ในการกำหนดนโยบาย และหลักสูตรพัฒนาผู้บริหารที่เน้นการสร้างวัฒนธรรมองค์กรที่ยุติธรรม

บทที่ ๒

แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

พิมพ์เนื้อหา...

๒.๑ แนวคิด ทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง

พิมพ์เนื้อหา...

๒.๑.๑ แนวคิด ทฤษฎีเรื่อง....ที่จะศึกษาในพระพุทธศาสนา

พิมพ์เนื้อหา...

๒.๑.๒ แนวคิด ทฤษฎีเรื่อง.....ที่จะศึกษา

พิมพ์เนื้อหา...

๒.๒ งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

พิมพ์เนื้อหา...

๒.๓ กรอบแนวคิดในการวิจัย

พิมพ์เนื้อหา...

บทที่ ๓

วิธีดำเนินการวิจัย

พิมพ์เนื้อหา...

๓.๑ รูปแบบการวิจัย

พิมพ์เนื้อหา...

๓.๒ ระยะที่ ๑ การออกแบบการวิจัยเชิงคุณภาพ

พิมพ์เนื้อหา...

๓.๒.๑ กลุ่มเป้าหมาย/ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ (Key Informants)

พิมพ์เนื้อหา...

๓.๒.๒ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

พิมพ์เนื้อหา...

๓.๒.๓ การเก็บรวบรวมข้อมูล

พิมพ์เนื้อหา...

๓.๒.๔ การวิเคราะห์ข้อมูล

พิมพ์เนื้อหา...

๓.๓ ระยะที่ ๒ การออกแบบการวิจัยเชิงปริมาณ

พิมพ์เนื้อหา...

๓.๓.๑ ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

พิมพ์เนื้อหา...

๓.๓.๒ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

พิมพ์เนื้อหา...

๓.๓.๓ การเก็บรวบรวมข้อมูล

พิมพ์เนื้อหา...

๓.๓.๔ การวิเคราะห์ข้อมูล

พิมพ์เนื้อหา...

สารบัญ (ชั่วคราว)

	หน้า
เรื่อง	หน้า
บทที่ ๑ บทนำ	๒
บทที่ ๒ แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	๙
บทที่ ๓ วิธีดำเนินการวิจัย	๑๐
สารบัญ (ชั่วคราว)	๑๒
สารบัญตาราง (ชั่วคราว)	๑๓
สารบัญภาพ (ชั่วคราว)	๑๔
คำอธิบายสัญลักษณ์และคำย่อ	๑๕
บรรณานุกรม (ชั่วคราว)	๓๓
ภาคผนวก	๓๔
ภาคผนวก ก.	๓๖
พิมพ์ชื่อภาคผนวก	๓๖
ประวัติผู้วิจัย	๓๗

สารบัญตาราง (ชี้วิเคราะห์)

ตารางที่

หน้า

ตารางที่ ๑ คำอธิบายตาราง...

๙

สารบัญภาพ (ชั่วคราว)

ภาพที่

ภาพที่ ๑ คำอธิบายภาพ...

หน้า

၅

คำอธิบายสัญลักษณ์และคำย่อ

อักษรย่อในดุษฎีนิพนธ์/วิทยานิพนธ์/สารนิพนธ์ฉบับนี้ ใช้อ้างอิงจากพระไตรปิฎกภาษาบาลี/พระไตรปิฎกภาษาไทย ฉบับ.....

---

๑. คำอธิบายคำย่อในภาษาไทย

ก. คำย่อชื่อคัมภีร์พระไตรปิฎก

พระวินัยปิฎก

คำย่อ		ชื่อคัมภีร์	ภาษา
ว.มหา. (บาลี)	= วินัยปิฎก	มหาวิગุคปala	(ภาษาบาลี)
ว.มหา. (ไทย)	= วินัยปิฎก	มหาวิภังค์	(ภาษาไทย)
ว.ภิกขุนี. (บาลี)	= วินัยปิฎก	ภิกขุนีวิภังคปala	(ภาษาบาลี)
ว.ภิกขุนี. (ไทย)	= วินัยปิฎก	ภิกขุนีวิภังค์	(ภาษาไทย)
ว.ม. (บาลี)	= วินัยปิฎก	มหาวคคปala	(ภาษาบาลี)
ว.ม. (ไทย)	= วินัยปิฎก	มหาวรรค	(ภาษาไทย)
ว.จุ. (บาลี)	= วินัยปิฎก	จุฬวคคปala	(ภาษาบาลี)
ว.จุ. (ไทย)	= วินัยปิฎก	จุฬาวรรค	(ภาษาไทย)
ว.ป. (บาลี)	= วินัยปิฎก	ปริวารวคคปala	(ภาษาบาลี)
ว.ป. (ไทย)	= วินัยปิฎก	ปริวารวรรค	(ภาษาไทย)

พระสูตตันตปิฎก

คำย่อ		ชื่อคัมภีร์	ภาษา	
ท.สี. (บาลี)	= สุตตันตปิฎก	ที่ชนินภายใน	สีลอกขันธรรมคคปala	(ภาษาบาลี)
ท.สี. (ไทย)	= สุตตันตปิฎก	ที่ชนินภายใน	สีลขันธรรมรรค	(ภาษาไทย)
ท.ม. (บาลี)	= สุตตันตปิฎก	ที่ชนินภายใน	มหาวคคปala	(ภาษาบาลี)
ท.ม. (ไทย)	= สุตตันตปิฎก	ที่ชนินภายใน	มหาวรรค	(ภาษาไทย)
ท.ปा. (บาลี)	= สุตตันตปิฎก	ที่ชนินภายใน	ปาก្យิวคคปala	(ภาษาบาลี)
ท.ปा. (ไทย)	= สุตตันตปิฎก	ที่ชนินภายใน	ปาก្យิวรรค	(ภาษาไทย)
ม.มุ. (บาลี)	= สุตตันตปิฎก	มช้มิมนินภายใน	มูลปัณณاسกปala	(ภาษาบาลี)
ม.มุ. (ไทย)	= สุตตันตปิฎก	มช้มิมนินภายใน	มูลปัณณสาสก	(ภาษาไทย)

ม.ม. (บาลี)	= สุตตันตปิฎก	มัชณิมนิกาย	มัชณิปณณาสกปาลี	(ภาษาบาลี)
ม.ม. (ไทย)	= สุตตันตปิฎก	มัชณิมนิกาย	มัชณิปணณาสก	(ภาษาไทย)
ม.อ. (บาลี)	= สุตตันตปิฎก	มัชณิมนิกาย	อุปริปณณาสกปาลี	(ภาษาบาลี)
ม.อ. (ไทย)	= สุตตันตปิฎก	มัชณิมนิกาย	อุปริปணณาสก	(ภาษาไทย)
ສ.ສ. (บาลี)	= สุตตันตปิฎก	สัญญาตินิกาย	สคากวคุคปาลี	(ภาษาบาลี)
ສ.ສ. (ไทย)	= สุตตันตปิฎก	สัญญาตินิกาย	สคากวรรค	(ภาษาไทย)
ສ.น. (บาลี)	= สุตตันตปิฎก	สัญญาตินิกาย	นิทานวคุคปาลี	(ภาษาบาลี)
ສ.น. (ไทย)	= สุตตันตปิฎก	สัญญาตินิกาย	นิทานวรรค	(ภาษาไทย)
ສ.ข. (บาลี)	= สุตตันตปิฎก	สัญญาตินิกาย	ขนธารวคุคปาลี	(ภาษาบาลี)
ສ.ข. (ไทย)	= สุตตันตปิฎก	สัญญาตินิกาย	ขันธารวรรค	(ภาษาไทย)
ສ.ສพ. (บาลี)	= สุตตันตปิฎก	สัญญาตินิกาย	ສพายตనວคุคปาลี	(ภาษาบาลี)
ສ.ສพ. (ไทย)	= สุตตันตปิฎก	สัญญาตินิกาย	ສพายตនวรรค	(ภาษาไทย)
ສ.ม. (บาลี)	= สุตตันตปิฎก	สัญญาตินิกาย	มหาวารวคุคปาลี	(ภาษาบาลี)
ສ.ม. (ไทย)	= สุตตันตปิฎก	สัญญาตินิกาย	มหาวารวรรค	(ภาษาไทย)
อง.เอกก. (บาลี)	= สุตตันตปิฎก	องคุตตรนิกาย	เอกกนิปاتปาลี	(ภาษาบาลี)
อง.เอกก.(ไทย)	= สุตตันตปิฎก	องคุตตรนิกาย	เอกกนิบາຕ	(ภาษาไทย)
อง.ทุก. (บาลี)	= สุตตันตปิฎก	องคุตตรนิกาย	ทุกนิปاتปาลี	(ภาษาบาลี)
อง.ทุก. (ไทย)	= สุตตันตปิฎก	องคุตตรนิกาย	ทุกนิบາຕ	(ภาษาไทย)
อง.ติก. (บาลี)	= สุตตันตปิฎก	องคุตตรนิกาย	ติกนิปاتปาลี	(ภาษาบาลี)
อง.ติก. (ไทย)	= สุตตันตปิฎก	องคุตตรนิกาย	ติกนิบາຕ	(ภาษาไทย)
อง.จตุก.(บาลี)	= สุตตันตปิฎก	องคุตตรนิกาย	จตุกนิปاتปาลี	(ภาษาบาลี)
อง.จตุก.(ไทย)	= สุตตันตปิฎก	องคุตตรนิกาย	จตุกนิบາຕ	(ภาษาไทย)
อง.ปณจก.(บาลี)	= สุตตันตปิฎก	องคุตตรนิกาย	ปณจกนิปاتปาลี	(ภาษาบาลี)
อง.ปณจก.(ไทย)	= สุตตันตปิฎก	องคุตตรนิกาย	ปณจกนิบາຕ	(ภาษาไทย)
อง.ฉกก. (บาลี)	= สุตตันตปิฎก	องคุตตรนิกาย	ฉกgnipatpa	(ภาษาบาลี)
อง.ฉกก. (ไทย)	= สุตตันตปิฎก	องคุตตรนิกาย	ฉักgnibat	(ภาษาไทย)
อง.สตตก. (บาลี)	= สุตตันตปิฎก	องคุตตรนิกาย	สตตกนิปاتปาลี	(ภาษาบาลี)
อง.สตตก. (ไทย)	= สุตตันตปิฎก	องคุตตรนิกาย	สัตตgnibat	(ภาษาไทย)
อง.อภูรก. (บาลี)	= สุตตันตปิฎก	องคุตตรนิกาย	อภูรgnipatpa	(ภาษาบาลี)
อง.อภูรก. (ไทย)	= สุตตันตปิฎก	องคุตตรนิกาย	อภูรgnibat	(ภาษาไทย)
อง.นวก. (บาลี)	= สุตตันตปิฎก	องคุตตรนิกาย	นวนgnipatpa	(ภาษาบาลี)

อง.นวก. (ไทย)	= สุตตันตปีภูก	อังคุตตรนิกาย	นวกนิبات	(ภาษาไทย)
อง.ทสก. (บาลี)	= สุตตันตปีภูก	องคุตตรนิกาย	ทสกนิปاتปali	(ภาษาบาลี)
อง.ทสก. (ไทย)	= สุตตันตปีภูก	อังคุตตรนิกาย	ทสกนิبات	(ภาษาไทย)
อง.เอกสารสก. (บาลี)	= สุตตันตปีภูก	องคุตตรนิกาย	เอกสารสกนิปاتปali	(ภาษาบาลี)
อง.เอกสารสก. (ไทย)	= สุตตันตปีภูก	อังคุตตรนิกาย	เอกสารสกนิبات	(ภาษาไทย)
ชุ.ช. (บาลี)	= สุตตันตปีภูก	ชุทธกนิกาย	ชุทธกป拉斯ปali	(ภาษาบาลี)
ชุ.ช. (ไทย)	= สุตตันตปีภูก	ชุทธกนิกาย	ชุทธกป拉斯	(ภาษาไทย)
ชุ.ร. (บาลี)	= สุตตันตปีภูก	ชุทธกนิกาย	ธรรมปทปali	(ภาษาบาลี)
ชุ.ร. (ไทย)	= สุตตันตปีภูก	ชุทธกนิกาย	ธรรมบพ	(ภาษาไทย)
ชุ.อ. (บาลี)	= สุตตันตปีภูก	ชุทธกนิกาย	อุทานปali	(ภาษาบาลี)
ชุ.อ. (ไทย)	= สุตตันตปีภูก	ชุทธกนิกาย	อุทาน	(ภาษาไทย)
ชุ.อิติ. (บาลี)	= สุตตันตปีภูก	ชุทธกนิกาย	อิติวัตตอกปali	(ภาษาบาลี)
ชุ.อิติ. (ไทย)	= สุตตันตปีภูก	ชุทธกนิกาย	อิติวัตตอก	(ภาษาไทย)
ชุ.สุ. (บาลี)	= สุตตันตปีภูก	ชุทธกนิกาย	สุตตันปิตปali	(ภาษาบาลี)
ชุ.สุ. (ไทย)	= สุตตันตปีภูก	ชุทธกนิกาย	สุตตันบต	(ภาษาไทย)
ชุ.วิ. (บาลี)	= สุตตันตปีภูก	ชุทธกนิกาย	วิมานวตถุปali	(ภาษาบาลี)
ชุ.วิ. (ไทย)	= สุตตันตปีภูก	ชุทธกนิกาย	วิมานวตถุ	(ภาษาไทย)
ชุ.เปต. (บาลี)	= สุตตันตปีภูก	ชุทธกนิกาย	เปตวตถุปali	(ภาษาบาลี)
ชุ.เปต. (ไทย)	= สุตตันตปีภูก	ชุทธกนิกาย	เปตวตถุ	(ภาษาไทย)
ชุ.ເຣ. (บาลี)	= สุตตันตปีภูก	ชุทธกนิกาย	ເຣຄາຕາປali	(ภาษาบาลี)
ชุ.ເຣ. (ไทย)	= สุตตันตปีภูก	ชุทธกนิกาย	ເຣຄາຕາ	(ภาษาไทย)
ชุ.ເຣີ. (บาลี)	= สุตตันตปีภูก	ชุทธกนิกาย	ເຣີຄາຕາປali	(ภาษาบาลี)
ชุ.ເຣີ. (ไทย)	= สุตตันตปีภูก	ชุทธกนิกาย	ເຣີຄາຕາ	(ภาษาไทย)
ชุ.ชา.เอกสาร. (บาลี)	= สุตตันตปีภูก	ชุทธกนิกาย	เอกสารนิปات ชาตกปali	(ภาษาบาลี)
ชุ.ชา.เอกสาร. (ไทย)	= สุตตันตปีภูก	ชุทธกนิกาย	เอกสารนิباتชาดก	(ภาษาไทย)
ชุ.ชา.ทุก. (บาลี)	= สุตตันตปีภูก	ชุทธกนิกาย	ทุกนิปات ชาตกปali	(ภาษาบาลี)
ชุ.ชา.ทุก. (ไทย)	= สุตตันตปีภูก	ชุทธกนิกาย	ทุกนิباتชาดก	(ภาษาไทย)
ชุ.ชา.ติก. (บาลี)	= สุตตันตปีภูก	ชุทธกนิกาย	ติกนิปات ชาตกปali	(ภาษาบาลี)
ชุ.ชา.ติก. (ไทย)	= สุตตันตปีภูก	ชุทธกนิกาย	ติกนิباتชาดก	(ภาษาไทย)
ชุ.ชา.จตุก. (บาลี)	= สุตตันตปีภูก	ชุทธกนิกาย	จตุกนิปات ชาตกปali	(ภาษาบาลี)
ชุ.ชา.จตุก. (ไทย)	= สุตตันตปีภูก	ชุทธกนิกาย	จตุกนิباتชาดก	(ภาษาไทย)

ขุ.ชา.สตัตติ. (บาลี)	= สุตตันตปิฎก	ขุททกนิกาย	สตัตตินิปات ชาตกปาลี	(ภาษาบาลี)
ขุ.ชา.สตัตติ. (ไทย)	= สุตตันตปิฎก	ขุททกนิกาย	สัตตตินิบัตชาดก	(ภาษาไทย)
ขุ.ชา.อสีติ. (บาลี)	= สุตตันตปิฎก	ขุททกนิกาย	อสีตินิปات ชาตกปาลี	(ภาษาบาลี)
ขุ.ชา.อสีติ. (ไทย)	= สุตตันตปิฎก	ขุททกนิกาย	อสีตินิบัตชาดก	(ภาษาไทย)
ขุ.ชา.ม. (บาลี)	= สุตตันตปิฎก	ขุททกนิกาย	มหาನිපත ชาตกปาลี	(ภาษาบาลี)
ขุ.ชา.ม. (ไทย)	= สุตตันตปิฎก	ขุททกนิกาย	มหาນิบัตชาดก	(ภาษาไทย)
ขุ.ม. (บาลี)	= สุตตันตปิฎก	ขุททกนิกาย	มหาනිතეසปาลี	(ภาษาบาลี)
ขุ.ม. (ไทย)	= สุตตันตปิฎก	ขุททกนิกาย	มหาනිතເສ	(ภาษาไทย)
ขุ.จุ. (บาลี)	= สุตตันตปิฎก	ขุททกนิกาย	ຈුහනිතເສປາලි	(ภาษาบาลี)
ขุ.จุ. (ไทย)	= สุตตันตปิฎก	ขุททกนิกาย	ຈුහනිතເສ	(ภาษาไทย)
ขุ.ป. (บาลี)	= สุตตันตปิฎก	ขุททกนิกาย	ප්‍රඩීස්ම්විතමක්කປාලි	(ภาษาบาลี)
ขุ.ป. (ไทย)	= สุตตันตปิฎก	ขุททกนิกาย	ප්‍රඩීස්ම්විතමරුක	(ภาษาไทย)
ขุ.อป. (บาลี)	= สุตตันตปิฎก	ขุททกนิกาย	ອປතානປාලි	(ภาษาบาลี)
ขุ.อป. (ไทย)	= สุตตันตปิฎก	ขุททกนิกาย	ອປතාන	(ภาษาไทย)
ขุ.อป. (บาลี)	= สุตตันตปิฎก	ขุททกนิกาย	ອປතානປාලි	(ภาษาบาลี)
ขุ.อป. (ไทย)	= สุตตันตปิฎก	ขุททกนิกาย	ອປතාන	(ภาษาไทย)
ขุ.พุธร. (บาลี)	= สุตตันตปิฎก	ขุททกนิกาย	ພුත්රට්ස්පාලි	(ภาษาบาลี)
ขุ.พุธร. (ไทย)	= สุตตันตปิฎก	ขุททกนิกาย	ພුත්රව්	(ภาษาไทย)
ขุ.จริยา. (บาลี)	= สุตตันตปิฎก	ขุททกนิกาย	ຈ්‍රියාපිෂ්ඨປාලි	(ภาษาบาลี)
ขุ.จริยา. (ไทย)	= สุตตันตปิฎก	ขุททกนิกาย	ຈ්‍රියාපිෂ්ඨ	(ภาษาไทย)

พระอภิธรรมปิฎก

คำย่อ	ชื่อคัมภีร์	ภาษา	
อภ.สง. (บาลี)	= อภิธรรมปิฎก	ธรรมสংক্ষেපালี	(ภาษาบาลี)
อภ.สง. (ไทย)	= อภิธรรมปิฎก	ธรรมสংক্ষেপ	(ภาษาไทย)
อภ.วิ. (บาลี)	= อภิธรรมปิฎก	ວිධ්‍යປාලි	(ภาษาบาลี)
อภ.วิ. (ไทย)	= อภิธรรมปิฎก	ວිධ්‍ය	(ภาษาไทย)
อภ.รา. (บาลี)	= อภิธรรมปิฎก	රාත්‍යකථපාලි	(ภาษาบาลี)
อภ.รา. (ไทย)	= อภิธรรมปิฎก	රාත්‍යකථ	(ภาษาไทย)
อภ.ปุ. (บาลี)	= อภิธรรมปิฎก	ප්‍රක්ක්ලපෘණත්‍යිපාලි	(ภาษาบาลี)
อภ.ปุ. (ไทย)	= อภิธรรมปิฎก	ප්‍රක්ක්ලපෘණෝත්	(ภาษาไทย)

อภิ.ก. (บาลี)	= อภิธรรมปีปฏิก กถาตตุปาลิ	(ภาษาบาลี)
อภิ.ก. (ไทย)	= อภิธรรมปีปฏิก กถาตตุ	(ภาษาไทย)
อภิ.ย. (บาลี)	= อภิธรรมปีปฏิก ยมกปาลิ	(ภาษาบาลี)
อภิ.ย. (ไทย)	= อภิธรรมปีปฏิก ยมก	(ภาษาไทย)
อภิ.ป. (บาลี)	= อภิธรรมปีปฏิก ปัญจานปาลิ	(ภาษาบาลี)
อภิ.ป. (ไทย)	= อภิธรรมปีปฏิก ปัญจาน	(ภาษาไทย)

ปรัณวิเสส

คำย่อ	ชื่อคัมภีร์	ภาษา
เนตติ. (บาลี)	= เนตติปกรณ	(ภาษาบาลี)
เนตติ. (ไทย)	= เนตติปกรณ	(ภาษาไทย)
เปญโภ. (บาลี)	= เปญโภปเทส	(ภาษาบาลี)
มิลินท. (บาลี)	= มิลินทปณุหปกรณ	(ภาษาบาลี)
มิลินท. (ไทย)	= มิลินทปณุหปกรณ	(ภาษาไทย)
วิสุทธิ. (บาลี)	= วิสุทธิมคุปกรณ	(ภาษาบาลี)
วิสุทธิ. (ไทย)	= วิสุทธิมรรคปกรณ	(ภาษาไทย)

ข. คำย่อชื่อคัมภีร์อรรถกถา

อรรถกถาพระวินัยปีปฏิก

คำย่อ	ชื่อคัมภีร์	ภาษา	
ว.มหา.อ. (บาลี)	= วินัยปีปฏิก สมนตป่าสาทิกา	มหาวิภงคဓovenantกถาปาลิ	(ภาษาบาลี)
ว.มหา.อ. (ไทย)	= วินัยปีปฏิก สมันตป่าสาทิกา	มหาวิภงคဓovenantกถา	(ภาษาไทย)
ว.วิภุนี.อ. (บาลี)	= วินัยปีปฏิก สมนตป่าสาทิกา	วิภุนีวิภงคဓovenantกถาปาลิ	(ภาษาบาลี)
ว.วิภุนี.อ. (ไทย)	= วินัยปีปฏิก สมันตป่าสาทิกา	วิภุนีวิภงคဓovenantกถา	(ภาษาไทย)
ว.ม.อ. (บาลี)	= วินัยปีปฏิก สมนตป่าสาทิกา	มหาวคคဓovenantกถาปาลิ	(ภาษาบาลี)
ว.ม.อ. (ไทย)	= วินัยปีปฏิก สมันตป่าสาทิกา	มหาวรรคဓovenantกถา	(ภาษาไทย)
ว.จ.อ. (บาลี)	= วินัยปีปฏิก สมนตป่าสาทิกา	จุฬาคคဓovenantกถาปาลิ	(ภาษาบาลี)
ว.จ.อ. (ไทย)	= วินัยปีปฏิก สมันตป่าสาทิกา	จุฬารรคဓovenantกถา	(ภาษาไทย)
ว.ป.อ. (บาลี)	= วินัยปีปฏิก สมนตป่าสาทิกา	ปริวารวคคဓovenantกถาปาลิ	(ภาษาบาลี)
ว.ป.อ. (ไทย)	= วินัยปีปฏิก สมันตป่าสาทิกา	ปริวารรรคဓovenantกถา	(ภาษาไทย)
กงขา.อ. (บาลี)	= กงขาวิตรณឹវណ្ឌกถาปาลิ		(ภาษาบาลี)

วิ.สุคห. (บาลี)	= วินัยสุคหอภูรณะปาลี	(ภาษาบาลี)
วิ.นิจฉัย. (บาลี)	= วินัยนิจฉัยปาลี	(ภาษาบาลี)
อุตตรวิ. (บาลี)	= อุตตรวนิจฉัยปาลี	(ภาษาบาลี)
ขุททสิกขา. (บาลี)	= ขุททสิกขาปาลี	(ภาษาบาลี)
มูลสิกขา. (บาลี)	= มูลสิกขาปาลี	(ภาษาบาลี)

อรรถกถาพระสุตตันตปิฎก

คำย่อ		ชื่อคัมภีร์	ภาษา
ท.ส.อ. (บาลี)	= ทีชนิกาย	สุมงคลวิลาสินี	สีลอกุณธรคคอภูรณะปาลี (ภาษาบาลี)
ท.ส.อ. (ไทย)	= ทีชนิกาย	สุมังคลวิลาสินี	สีลขันธวรคဓอรรถกถา (ภาษาไทย)
ท.ม.อ. (บาลี)	= ทีชนิกาย	สุมงคลวิลาสินี	มหาคคอภูรณะปาลี (ภาษาบาลี)
ท.ม.อ. (ไทย)	= ทีชนิกาย	สุมังคลวิลาสินี	มหาวรคဓอรรถกถา (ภาษาไทย)
ท.ป.อ. (บาลี)	= ทีชนิกาย	สุมงคลวิลาสินี	ปญวิคคคอภูรณะปาลี (ภาษาบาลี)
ท.ป.อ. (ไทย)	= ทีชนิกาย	สุมังคลวิลาสินี	ปญวิคคဓอรรถกถา (ภาษาไทย)
ม.ม.อ. (บาลี)	= มชณมนิกาย	ปปบจสุทนี	มูลปณณาสกอภูรณะปาลี (ภาษาบาลี)
ม.ม.อ. (ไทย)	= มชณมนิกาย	ปปญบจสุทนี	มูลปณณาสกဓอรรถกถา (ภาษาไทย)
ม.ม.อ. (บาลี)	= มชณมนิกาย	ปปบจสุทนี	มชณปณณาสกอภูรณะปาลี (ภาษาบาลี)
ม.ม.อ. (ไทย)	= มชณมนิกาย	ปปญบจสุทนี	มชณปณณาสกဓอรรถกถา (ภาษาไทย)
ม.อ.อ. (บาลี)	= มชณมนิกาย	ปปบจสุทนี	อุปริปณณาสกอภูรณะปาลี (ภาษาบาลี)
ม.อ.อ. (ไทย)	= มชณมนิกาย	ปปญบจสุทนี	อุปริปณณาสกဓอรรถกถา (ภาษาไทย)
ส.ส.อ. (บาลี)	= สัญตตโนภิกาย	สารตตบุปกาสินี	สคាតວคคอภูรณะปาลี (ภาษาบาลี)
ส.ส.อ. (ไทย)	= สังยุตตโนภิกาย	สารตตบุปกาสินี	สคាតວරคဓอรรถกถา (ภาษาไทย)
ส.น.อ. (บาลี)	= สัญตตโนภิกาย	สารตตบุปกาสินี	นิทานวคคอภูรณะปาลี (ภาษาบาลี)
ส.น.อ. (ไทย)	= สังยุตตโนภิกาย	สารตตบุปกาสินี	นิทานวรคဓอรรถกถา (ภาษาไทย)
ส.ข.อ. (บาลี)	= สัญตตโนภิกาย	สารตตบุปกาสินี	ขนธารวคคอภูรณะปาลี (ภาษาบาลี)
ส.ข.อ. (ไทย)	= สังยุตตโนภิกาย	สารตตบุปกาสินี	ขันธารวරคဓอรรถกถา (ภาษาไทย)
ส.ສ.พ.อ. (บาลี)	= สัญตตโนภิกาย	สารตตบุปกาสินี	สพายตនวคคอภูรณะปาลี (ภาษาบาลี)
ส.ສ.พ.อ. (ไทย)	= สังยุตตโนภิกาย	สารตตบุปกาสินี	สพายตនවරคဓอรรถกถา (ภาษาไทย)
ส.ม.อ. (บาลี)	= สัญตตโนภิกาย	สารตตบุปกาสินี	มหาคคอภูรณะปาลี (ภาษาบาลี)
ส.ม.อ. (ไทย)	= สังยุตตโนภิกาย	สารตตบุปกาสินี	มหาวรคဓอรรถกถา (ภาษาไทย)

ชุ.ชา.ทสก.อ. (ไทย)	= ชุททกนิกาย	ทสกนิباتชาดกอรรถกถา	(ภาษาไทย)	
ชุ.ชา.ເອກາທສກ.ອ.(ບາລີ)	= ชุททกนิกาย	ເອກາທສກນິປາຕ່າຕກອງງຽກຄາປາລີ	(ภาษาບາລີ)	
ชุ.ชา.ເອກາທສກ.ອ. (ไทย)	= ชุททกนิกาย	ເອກາທສກນິບາຕ່າດກອງຮອກຄາ	(ภาษาไทย)	
ชุ.ชา.ທວາທສກ.ອ. (ບາລີ)	= ชุททกนิกาย	ທວາທສກນິປາຕ່າຕກອງງຽກຄາປາລີ	(ภาษาບາລີ)	
ชุ.ชา.ທວາທສກ.ອ. (ไทย)	= ชุททกนิกาย	ທວາທສກນິບາຕ່າດກອງຮອກຄາ	(ภาษาไทย)	
ชุ.ชา.ເຕຣສກ.ອ. (ບາລີ)	= ชุททกนิกาย	ເຕຣສກນິປາຕ່າຕກອງງຽກຄາປາລີ	(ภาษาບາລີ)	
ชุ.ชา.ເຕຣສກ.ອ. (ไทย)	= ชุททกนิกาย	ເຕຣສກນິບາຕ່າດກອງຮອກຄາ	(ภาษาไทย)	
ชุ.ชา.ປກິມຸນກ.ອ. (ບາລີ)	= ชุททกนิกาย	ປກິມຸນກນິປາຕ່າຕກອງງຽກຄາປາລີ	(ภาษาບາລີ)	
ชุ.ชา.ປກິມຸນກ.ອ. (ไทย)	= ชุททกนิกาย	ປກິມຸນກເອການິບາຕ່າດກອງຮອກຄາ	(ภาษาไทย)	
ชุ.ชา.ວິສຕີ.ອ. (ບາລີ)	= ชุททกนิกาย	ວິສຕີນິປາຕ່າຕກອງງຽກຄາປາລີ	(ภาษาບາລີ)	
ชุ.ชา.ວິສຕີ.ອ. (ไทย)	= ชุททกนิกาย	ວິສຕີນິບາຕ່າດກອງຮອກຄາ	(ภาษาไทย)	
ชุ.ชา.ຕືສຕີ.ອ. (ບາລີ)	= ชุททกนิกาย	ຕືສຕີນິປາຕ່າຕກອງງຽກຄາປາລີ	(ภาษาບາລີ)	
ชุ.ชา.ຕືສຕີ.ອ. (ไทย)	= ชุททกนิกาย	ຕິງສຕີນິບາຕ່າດກອງຮອກຄາ	(ภาษาไทย)	
ชุ.ชา.ຈຕຕາພືສ.ອ. (ບາລີ)	= ชุททกนิกาย	ຈຕຕາຮີສນິປາຕ່າຕກອງງຽກຄາປາລີ	(ภาษาບາລີ)	
ชุ.ชา.ຈຕຕາພືສ.ອ. (ไทย)	= ชุททกนิกาย	ຈັດຕາຮີສນິບາຕ່າດກອງຮອກຄາ	(ภาษาไทย)	
ชุ.ชา.ປລຸນາສ.ອ. (ບາລີ)	= ชุททกนิกาย	ປລຸນາສນິປາຕ່າຕກອງງຽກຄາປາລີ	(ภาษาບາລີ)	
ชุ.ชา.ປລຸນາສ.ອ. (ไทย)	= ชุททกนิกาย	ປໍລຸນາສນິບາຕ່າດກອງຮອກຄາ	(ภาษาไทย)	
ชุ.ชา.ສງູຈ.ອ. (ບາລີ)	= ชุททกนิกาย	ສງູຈນິປາຕ່າຕກອງງຽກຄາປາລີ	(ภาษาບາລີ)	
ชุ.ชา.ສງູຈ.ອ. (ไทย)	= ชุททกนิกาย	ສັງຈິນິບາຕ່າດກອງຮອກຄາ	(ภาษาไทย)	
ชุ.ชา.ສຕຸຕິ.ອ. (ບາລີ)	= ชุททกนิกาย	ສຕຸຕິນິປາຕ່າຕກອງງຽກຄາປາລີ	(ภาษาບາລີ)	
ชุ.ชา.ສຕຸຕິ.ອ. (ไทย)	= ชุททกนิกาย	ສັດຕິນິບາຕ່າດກອງຮອກຄາ	(ภาษาไทย)	
ชุ.ชา.ອສີຕິ.ອ. (ບາລີ)	= ชุททกนิกาย	ອສີຕິນິປາຕ່າຕກອງງຽກຄາປາລີ	(ภาษาບາລີ)	
ชุ.ชา.ອສີຕິ.ອ. (ไทย)	= ชุททกนิกาย	ອສີຕິນິບາຕ່າດກອງຮອກຄາ	(ภาษาไทย)	
ชุ.ชา.ມ.ອ. (ບາລີ)	= ชุททกนิกาย	ມහานິປາຕ່າຕກອງງຽກຄາປາລີ	(ภาษาບາລີ)	
ชุ.ชา.ມ.ອ. (ไทย)	= ชุททกนิกาย	ມහานິບາຕ່າດກອງຮອກຄາ	(ภาษาไทย)	
ชุ.ມ.ອ. (ບາລີ)	= ชุททกนิกาย	ສທຽມມຸນປຸງໂຫຼືກາ	ມහานິຖເທສອງງຽກຄາປາລີ	(ภาษาບາລີ)
ชุ.ມ.ອ. (ไทย)	= ชุททกนิกาย	ສ້າກັ້ມມັນປຸງໂຫຼືກາ	ມහานິເທສອງຮອກຄາ	(ภาษาไทย)
ชุ.ຈຸ.ອ. (ບາລີ)	= ชุททกนิกาย	ສທຽມມຸນປຸງໂຫຼືກາ	ຈູຜົນິຖເທສອງງຽກຄາປາລີ	(ภาษาບາລີ)
ชุ.ຈຸ.ອ. (ไทย)	= ชุททกนิกาย	ສ້າກັ້ມມັນປຸງໂຫຼືກາ	ຈູຜົນິເທສອງຮອກຄາ	(ภาษาไทย)
ชු.ປ.ອ. (ບາລີ)	= ชුත්තກනිກය	ສත්තຽມມຸນປຸກສິນີ	ປັງສົມກິທາມຄຸຄອງງຽກຄາປາລີ	(ภาษาບາລີ)

ชุ.ป.อ. (ไทย)	= ขุททกนิกาย	สัทธธรรมปกาสินี	ปฏิสัมภิทาธรรมรรคอรรถกถา	(ภาษาไทย)
ชุ.อป.อ. (บาลี)	= ขุททกนิกาย	วิสุทธชนวิลาสินี	อปทานอภูรรถกถา	(ภาษาบาลี)
ชุ.อป.อ. (ไทย)	= ขุททกนิกาย	วิสุทธชนวิลาสินี	อปทานอรรถกถา	(ภาษาไทย)
ชุ.พุทธ.อ. (บาลี)	= ขุททกนิกาย	มหาตตวิลาสินี	พุทธรั่วสอญจกถาปาลี	(ภาษาบาลี)
ชุ.พุทธ.อ. (ไทย)	= ขุททกนิกาย	มหาตตวิลาสินี	พุทธรั่วสอญจกถา	(ภาษาไทย)
ชุ.จริยา.อ. (บาลี)	= ขุททกนิกาย	ปรมตตทีปนี	จริยาปีภูกอภูรรถกถาปาลี	(ภาษาบาลี)
ชุ.จริยา.อ. (ไทย)	= ขุททกนิกาย	ปรมตตทีปนี	จริยาปีภูกอรรถกถา	(ภาษาไทย)

อรรถกถาพระอภิธรรมปีภูก

คำย่อ		ชื่อคัมภีร์		ภาษา
อภิ.สง.อ. (บาลี)	= อภิธรรมปีภูก	ธรรมสุคณี	อภูรสาลินีอภูรรถกถาปาลี	(ภาษาบาลี)
อภิ.สง.อ. (ไทย)	= อภิธรรมปีภูก	ธรรมมสังคณี	อัภูรสาลินีอรรถกถา	(ภาษาไทย)
อภิ.ว.อ. (บาลี)	= อภิธรรมปีภูก	วิภาค	สมโนเมหวินอนนีอภูรรถกถาปาลี	(ภาษาบาลี)
อภิ.ว.อ. (ไทย)	= อภิธรรมปีภูก	วิภาค	สัมโนเมหวินอนีอรรถกถา	(ภาษาไทย)
อภิ.ปณ.อ. (บาลี)	= อภิธรรมปีภูก	ปณจปกรณอภูรรถกถาปาลี		(ภาษาบาลี)
อภิ.ปณ.อ. (ไทย)	= อภิธรรมปีภูก	ปัณจปกรณ์อรรถกถา		(ภาษาไทย)

อรรถกถาปกรณวิเสส

คำย่อ		ชื่อคัมภีร์		ภาษา
เนตติ.อ. (บาลี)	= ขุททกนิกาย	เนตติอภูรรถกถาปาลี		(ภาษาบาลี)
เนตติ.อ. (ไทย)	= ขุททกนิกาย	เนตติอรรถกถา		(ภาษาไทย)
สุคห. (บาลี)	= อภิธรรมตตสุคหปาลี			(ภาษาบาลี)
สุคห. (ไทย)	= อภิธรรมมตตสังคหะ			(ภาษาไทย)
อภิ.ว.ตาร. (บาลี)	= อภิธรรมมาวตารปาลี			(ภาษาบาลี)
อภิ.ว.ตาร. (ไทย)	= อภิธรรมมาวตาร			(ภาษาไทย)

อรรถกถาพระวินัยปีภูกภาษาไทย ฉบับมหาภูราชวิทยาลัย

คำย่อ		ชื่อคัมภีร์
วิ.มหา.อ. (ไทย)	สมันตปปส�ทิกา	มหาวิภังค์อรรถกถา

ว.กิกชุน.อ. (ไทย)	สมัنتปาสาทิกา	กิกชุนีวิภังค์อรรถกถา
ว.ม.อ. (ไทย)	สมัنتปาสาทิกา	มหาวรรณคหรรถกถา
ว.ม.อ. (ไทย)	สมัنتปาสาทิกา	มหาวรรณคหรรถกถา
ว.จู.อ. (ไทย)	สมัنتปาสาทิกา	จูพวรรณคหรรถกถา
ว.จู.อ. (ไทย)	สมัنتปาสาทิกา	จูพวรรณคหรรถกถา
ว.ป.อ. (ไทย)	สมัنتปาสาทิกา	ปริวรอรรถกถา

อรรถกถาพระสูตรตันตปีก ภาษาไทย ฉบับมหาภูราชวิทยาลัย

คำย่อ		ชื่อคัมภีร์
ท.สี.อ. (ไทย)	สุมัคคลวิลาสินี	สีลขันธวรรณคหรรถกถา
ท.สี.อ. (ไทย)	สุมัคคลวิลาสินี	สีลขันธวรรณคหรรถกถา
ท.ม.อ. (ไทย)	สุมัคคลวิลาสินี	มหาวรรณคหรรถกถา
ท.ม.อ. (ไทย)	สุมัคคลวิลาสินี	มหาวรรณคหรรถกถา
ท.ป.อ. (ไทย)	สุมัคคลวิลาสินี	ปาก្យิវวรรณคหรรถกถา
ท.ป.อ. (ไทย)	สุมัคคลวิลาสินี	ปาก្យิវวรรณคหรรถกถา
ม.มู.อ. (ไทย)	ปปัญจสูทนี	มูลปัณณासกอรรถกถา
ม.มู.อ. (ไทย)	ปปัญจสูทนี	มูลปัณณासกอรรถกถา
ม.มู.อ. (ไทย)	ปปัญจสูทนี	มูลปัณณासกอรรถกถา
ม.ม.อ. (ไทย)	ปปัญจสูทนี	มัชณิปัณณासกอรรถกถา
ม.ม.อ. (ไทย)	ปปัญจสูทนี	มัชณิปัณณासกอรรถกถา
ม.อ.อ. (ไทย)	ปปัญจสูทนี	อุปริปัณณासกอรรถกถา
ม.อ.อ. (ไทย)	ปปัญจสูทนี	อุปริปัณณासกอรรถกถา
ส.ส.อ. (ไทย)	สารัตถปกาสินี	สคាងวรรณคหรรถกถา
ส.ส.อ. (ไทย)	สารัตถปกาสินี	สคាងวรรณคหรรถกถา
ส.น.อ. (ไทย)	สารัตถปกาสินี	นิทานวรรณคหรรถกถา
ส.ข.อ. (ไทย)	สารัตถปกาสินี	ขันธวรรณคหรรถกถา
ส.ສ.ພ.อ. (ไทย)	สารัตถปกาสินี	ສພายตนวรรณคหรรถกถา
ส.ສ.ພ.อ. (ไทย)	สารัตถปกาสินี	ສພายตนวรรณคหรรถกถา
ส.ม.อ. (ไทย)	สารัตถปกาสินี	มหาวรรณคหรรถกถา
ส.ม.อ. (ไทย)	สารัตถปกาสินี	มหาวรรณคหรรถกถา
อง.เอกก.อ. (ไทย)	มโนรปุรณี	เอกกนิบาตอรรถกถา

อ.เอกก.อ. (ไทย)	มโนรปภนี	เอกสารนิบทอรองค์กา
อ.ทุก.อ. (ไทย)	มโนรปภนี	ทุกนิบทอรองค์กา
อ.ติก.อ. (ไทย)	มโนรปภนี	ติกนิบทอรองค์กา
อ.จตุก.อ. (ไทย)	มโนรปภนี	จตุกนิบทอรองค์กา
อ.ปลужก.อ. (ไทย)	มโนรปภนี	ปัญจกนิบทอรองค์กา
อ.ฉก.อ. (ไทย)	มโนรปภนี	ฉักกนิบทอรองค์กา
อ.สตุตก.อ. (ไทย)	มโนรปภนี	สัตตอกนิบทอรองค์กา
อ.อภูชก.อ. (ไทย)	มโนรปภนี	อภูชกนิบทอรองค์กา
อ.นวก.อ. (ไทย)	มโนรปภนี	นวกนิบทอรองค์กา
อ.ทสก.อ. (ไทย)	มโนรปภนี	ทสกนิบทอรองค์กา
อ.เอกาทสก.อ. (ไทย)	มโนรปภนี	เอกาทสกนิบทอรองค์กา
ข.ข.อ. (ไทย)	ปรมัตถโซชติกา	ขุททกป้าฐานอรองค์กา
ข.ข.อ. (ไทย)	ปรมัตถโซชติกา	คานารรรมบห
ข.ข.อ. (ไทย)	ปรมัตถโซชติกา	คานารรรมบห
ข.ข.อ. (ไทย)	ปรมัตถโซชติกา	คานารรรมบห
ข.อ.อ. (ไทย)	ปรมัตถโซชติกา	อุทานอรองค์กา
ข.อ.ดิ.อ. (ไทย)	ปรมัตถโซชติกา	อิติวุตตอกอรองค์กา
ข.ส.อ. (ไทย)	ปรมัตถโซชติกา	สุตตนิบทอรองค์กา
ข.ส.อ. (ไทย)	ปรมัตถโซชติกา	สุตตนิบทอรองค์กา
ข.ว.อ. (ไทย)	ปรมัตถโซชติกา	วิมานวัตถุอรองค์กา
ข.เปต.อ. (ไทย)	ปรมัตถโซชติกา	เปตวัตถุอรองค์กา
ข.เเร.อ. (ไทย)	ปรมัตถโซชติกา	เเรคากาอรองค์กา
ข.ชา.อ. (ไทย)		นิบทาดกอรองค์กา
ข.ชา.เอกก.อ. (ไทย)		เอกสารนิบทาดกอรองค์กา
ข.ชา.ทุก.อ. (ไทย)		ทุกนิบทาดกอรองค์กา
ข.ชา.ติก.อ. (ไทย)		ติกนิบทาดกอรองค์กา

ช.ชา.จตุก.อ. (ไทย)	จตุกนิباتชาดกอรรถกถา
ช.ชา.ปัญจก.อ. (ไทย)	ปัญจกนิباتชาดกอรรถกถา
ช.ชา.ฉกก.อ. (ไทย)	ฉกgnิباتชาดกอรรถกถา
ช.ชา.สตุตก.อ. (ไทย)	สัตตgnิباتชาดกอรรถกถา
ช.ชา.อภูรjk.อ. (ไทย)	อภูรjkนิباتชาดกอรรถกถา
ช.ชา.นวก.อ. (ไทย)	นวกnิباتชาดกอรรถกถา
ช.ชา.ทสก.อ. (ไทย)	ทสgnิباتชาดกอรรถกถา
ช.ชา.ເອກາທສກ.อ. (ไทย)	ເອກາທສgnิباتชาดกอรรถกถา
ช.ชา.තວາທສກ.อ. (ไทย)	තວາທສgnิباتชาดกอรรถกถา
ช.ชา.ເຕຣສກ.อ. (ไทย)	ເຕຣສgnิباتชาดกอรรถกถา
ช.ชา.ປົກິມຸນກ.ອ. (ไทย)	ປົກິມຸນgnิباتชาดกอรรถกถา
ช.ชา.ວິສຕີ.ອ. (ไทย)	ວິສຕີnิباتชาดกอรรถกถา
ช.ชา.ຕືສຕີ.ອ. (ไทย)	ຕືສຕີnิباتชาดกอรรถกถา
ช.ชา.ຈຕຕາເຟີສ.ອ. (ไทย)	ຈັດຕາເຟີສnิباتชาดกอรรถกถา
ช.ชา.ປຸ່ນຍາສ.ອ. (ไทย)	ປຸ່ນຍາສnิباتชาดกอรรถกถา
ช.ชา.ສົງຈ.ອ. (ไทย)	ສົງຈnิباتชาดกอรรถกถา
ช.ชา.ສຕຕິ.ອ. (ไทย)	ສັຕະຕິnิباتชาดกอรรถกถา
ช.ชา.ອສຕີ.ອ. (ไทย)	ອສຕີnิباتชาดกอรรถกถา
ช.ชา.ມ.ອ. (ไทย)	ມຫານnิباتชาดกอรรถกถา
ช.ชา.ມ.ອ. (ไทย)	ມຫານnิباتชาดกอรรถกถา
ช.ມ.ອ. (ไทย)	ມຫานິທເຫສອරรถกถา
ช.ມ.ອ. (ไทย)	ມຫานິທເຫສອරรถกถา
ช.ຈ.ອ. (ไทย)	ຈຸພນິທເຫສອරรถกถา
ช.ປ.ອ. (ไทย)	ປົງສັ້ນກິທາມຮຽບອຮรถกถา
ช.ປ.ອ. (ไทย)	ປົງສັ້ນກິທາມຮຽບອຮรถกถา
ช.ອປ.ອ. (ไทย)	ວິສຸຫຮ່ນວິລາສິນີ
ช.ອປ.ອ. (ไทย)	ອປາຫນອຮรถกถา
ช.ອປ.ອ. (ไทย)	ວິສຸຫຮ່ນວິລາສິນີ
ช.ອປ.ອ. (ไทย)	ອປາຫນອຮรถกถา
ช.ພຸຫຮ.ອ. (ไทย)	ມຮູ້ຕວລິວາສິນີ
ช.ຈິງຍາ.ອ. (ไทย)	ພຸຫຮວ່າງສອຮรถກถา
	ຈິງຍາປົງກອຮรถກถา

อรรถกถาพะอภิธรรมปีภูก ภาษาไทย ฉบับมหาภูราชวิทยาลัย

คำย่อ		ชื่อคัมภีร์
อภิ.สง.อ. (ไทย)	ธัมมสังคณี	อภินิญาลินีอรรถกถา
อภิ.สง.อ. (ไทย)	ธัมมสังคณี	อภินิญาลินีอรรถกถา
อภิ.ว.อ. (ไทย)	วิภังค์	สัมโมหโนทনีอรรถกถา
อภิ.ว.อ. (ไทย)	วิภังค์	สัมโมหโนทনีอรรถกถา
อภิ.รา.อ. (ไทย)	ชาตุกถา	ปัญจปกรณ์อรรถกถา
อภิ.ปุ.อ. (ไทย)	ปุคคลปัญญัติ	ปัญจปกรณ์อรรถกถา
อภิ.ก.อ. (ไทย)	กถาวัตถุ	ปัญจปกรณ์อรรถกถา
อภิ.ก.อ. (ไทย)	กถาวัตถุ	ปัญจปกรณ์อรรถกถา
อภิ.ย.อ. (ไทย)	ยมก	ปัญจปกรณ์อรรถกถา
อภิ.ย.อ. (ไทย)	ยมก	ปัญจปกรณ์อรรถกถา
อภิ.ย.อ. (ไทย)	ยมก	ปัญจปกรณ์อรรถกถา
อภิ.ป.อ. (ไทย)	ปภรฐาน	ปัญจปกรณ์อรรถกถา

ค. คำย่อชื่อคัมภีร์ภูก

ภูกประวินัยปีภูก

คำย่อ	ชื่อคัมภีร์	ภาษา
วชิร.ภูก (บาลี)	= วชิรพุทธิภูก	(ภาษาบาลี)
สารตต.ภูก (บาลี)	= สารตตที่ปนภูก	(ภาษาบาลี)
สารตต.ภูก (ไทย)	= สารตตที่ปนภูก	(ภาษาไทย)
วิมต.ภูก (บาลี)	= วิมติวโนทনีภูก	(ภาษาบาลี)
กงข.ภูก (บาลี)	= กงขาวิตรณีปุราณภูก	(ภาษาบาลี)
กงข.อภินวภูก (บาลี)	= วินยตตਮณฑล กงขาวิตรณี อภินวภูก	(ภาษาบาลี)
วินย.ภูก (บาลี)	= วินยาลงการภูก	(ภาษาบาลี)

วิ.ภีก (บาลี)	= วินยวินิจฉัยภีก	(ภาษาบาลี)
อุตตร.ภีก (บาลี)	= อุตตรวินิจฉัยภีก	(ภาษาบาลี)
ชุทท.ภีก (บาลี)	= ชุททสิกขาปุราณภีก	(ภาษาบาลี)
ชุทท.อภินวภีก (บาลี)	= ชุททสิกข醪ภินวภีก	(ภาษาบาลี)
มูล.ภีก (บาลี)	= มูลสิกขภีก	(ภาษาบาลี)

ภีกพระสุดตันตปิฎก

คำย่อ	ชื่อคัมภีร์	ภาษา
ท.ส.ภีก (บาลี)	= ทีชนิกาย ลีนตตุปปกาส尼 สีลกุณธวคคภีก	(ภาษาบาลี)
ท.ม.ภีก (บาลี)	= ทีชนิกาย ลีนตตุปปกาส尼 มหาวคคภีก	(ภาษาบาลี)
ท.ป.ภีก (บาลี)	= ทีชนิกาย ลีนตตุปปกาส尼 ปภวิกรคคภีก	(ภาษาบาลี)
ท.ส.อภินวภีก (บาลี)	= ทีชนิกาย สารวิลาสินี สีลกุณธวคคօภินวภีก	(ภาษาบาลี)
ม.ม.ภีก (บาลี)	= มชัณมนิกาย ลีนตตุปปกาส尼 มูลปณณาสกภีก	(ภาษาบาลี)
ม.ม.ภีก (บาลี)	= มชัณมนิกาย ลีนตตุปปกาส尼 มชัณปณณาสกภีก	(ภาษาบาลี)
ม.อ.ภีก (บาลี)	= มชัณมนิกาย ลีนตตุปปกาส尼 อุปริปณณาสกภีก	(ภาษาบาลี)
ส.ส.ภีก (บาลี)	= สยุตตินิกาย ลีนตตุปปกาส尼 ศคตวคคภีก	(ภาษาบาลี)
ส.น.ภีก (บาลี)	= สยุตตินิกาย ลีนตตุปปกาส尼 นิทานวคคภีก	(ภาษาบาลี)
ส.ข.ภีก (บาลี)	= สยุตตินิกาย ลีนตตุปปกาส尼 ขนธวคคภีก	(ภาษาบาลี)
ส.สพ.ภีก (บาลี)	= สยุตตินิกาย ลีนตตุปปกาส尼 สพายตนวคคภีก	(ภาษาบาลี)
ส.ม.ภีก (บาลี)	= สยุตตินิกาย ลีนตตุปปกาส尼 มหาวคคภีก	(ภาษาบาลี)
อง.เอกก.ภีก (บาลี)	= องคุตตرنิกาย เอกกนิปตภีก	(ภาษาบาลี)
อง.ทุก.ภีก (บาลี)	= องคุตตرنิกาย ทุกนิปตภีก	(ภาษาบาลี)
อง.ติก.ภีก (บาลี)	= องคุตตرنิกาย ติกนิปตภีก	(ภาษาบาลี)
อง.จตุก.ภีก (บาลี)	= องคุตตرنิกาย จตุกgnipatphii	(ภาษาบาลี)
อง.ปณจก.ภีก (บาลี)	= องคุตตرنิกาย ปณจgnipatphii	(ภาษาบาลี)
อง.ฉก.ภีก (บาลี)	= องคุตตرنิกาย ฉกgnipatphii	(ภาษาบาลี)
อง.สตตก.ภีก (บาลี)	= องคุตตرنิกาย สตตgnipatphii	(ภาษาบาลี)
อง.อภูจก.ภีก (บาลี)	= องคุตตرنิกาย อภูจgnipatphii	(ภาษาบาลี)
อง.นวก.ภีก (บาลี)	= องคุตตرنิกาย นวกgnipatphii	(ภาษาบาลี)
อง.ทสก.ภีก (บาลี)	= องคุตตرنิกาย ทสกgnipatphii	(ภาษาบาลี)

อ.เอกาทสก.ภีกา (บาลี)	= อ.คุตตูนิกาย	เอกาทสกนิปัตภีกา	(ภาษาบาลี)
ช.ร.ภีกา (บาลี)	= ธรรมปทุมมหาภีกา		(ภาษาบาลี)

ภีกាទะอภิธรรมปีภูก

คำย่อ	ชื่อคัมภีร์	ภาษา
อภ.สง.มูลภีกา (บาลี)	= อภิธรรมปีภูก	ธรรมสงคณีมูลภีกา (ภาษาบาลี)
อภ.ว.มูลภีกา (บาลี)	= อภิธรรมปีภูก	วิภาณมูลภีกา (ภาษาบาลี)
อภ.ปณจ.มูลภีกา (บาลี)	= อภิธรรมปีภูก	ปณจปกรณ์มูลภีกา (ภาษาบาลี)
อภ.สง.อนุภีกา (บาลี)	= อภิธรรมปีภูก	ธรรมสงคณีอนุภีกา (ภาษาบาลี)
อภ.ว.อนุภีกา (บาลี)	= อภิธรรมปีภูก	วิภาณค่อนุภีกา (ภาษาบาลี)
อภ.ปณจ.อนุภีกา (บาลี)	= อภิธรรมปีภูก	ปณจปกรณ์อนุภีกา (ภาษาบาลี)
ม.ภีกา (บาลี)	= มนตีปภีกา	(ภาษาบาลี)
มธ.ภีกา (บาลี)	= มธุสารตตทีปนีภีกา	(ภาษาบาลี)

ภีกាទกรณ์วิเสส

คำย่อ	ชื่อคัมภีร์	ภาษา
เนตติภีกา (บาลี)	= เนตติภีกา	(ภาษาบาลี)
เนตติวิ. (บาลี)	= เนตติวิภาวนี	(ภาษาบาลี)
มิลินท.ภีกา (บาลี)	= มธุรตุณปกานสินี	มิลินทปณหภีกา (ภาษาบาลี)
วิสุทธิ.ภีกา (บาลี)	= ปรเมตถมนัญญา	วิสุทธิมคคมหาภีกา (ภาษาบาลี)
วิสุทธิ.ภีกา (ไทย)	= ปรเมตถมนัญญา	วิสุทธิมรรคมหาภีกา (ภาษาไทย)
อภ.วตารภีกา (บาลี)	= อภิธรรมตตวิกานสินี	อภิธรรมมารตวภีกา (ภาษาบาลี)
วิภาวนี. (บาลี)	= อภิธรรมตตวิภาวนีภีกา	(ภาษาบาลี)
วิภาวนี. (ไทย)	= อภิรัมมตตวิภาวนีภีกา	(ภาษาไทย)

๒. คำอธิบายคำย่อในภาษาอังกฤษ

บัญชีคำย่อที่สำคัญเกี่ยวกับภาษาอังกฤษ

คำย่อ	คำเต็ม	ความหมาย	หมายเหตุ
chap.	chapter	บทที่	พญพจน์ใช้ chaps.
	cited by	กล่าวถึงใน	
	cited in	อ้างใน	
	citing	กล่าวจาก	

col.	column	คอลัมน์	พหุพจน์ใช้ cols.
comp.	compiler	ผู้รวม	พหุพจน์ใช้ comps.
ed.	editor	บรรณาธิการ, ผู้จัดพิมพ์	พหุพจน์ใช้ eds.
	edited by	จัดพิมพ์โดย	
et.al.	and other	และคณะ, และคนอื่น ๆ	
etc.	et cetera	และอื่น ๆ อีก	
ibid.	ibidem	เรื่องเดียวกัน ต่างหน้ากัน	
illus.	illustrator	ผู้วาดภาพประกอบ	
illus. by	illustrated by	จัดพิมพ์โดย	
loc.cit.	loco citato	อ้างแหล่ง (หมายถึง เรื่องเดียวกัน, หน้าเดียวกัน)	
n.d.	no date	ไม่ปรากฏปีที่พิมพ์	ภาษาไทยใช้ ม.ป.ป.
n.p.	no place	ไม่ปรากฏสถานที่พิมพ์	ภาษาไทยใช้ ม.ป.ท.
no. (s)	number(s)	ฉบับที่	
p.	page	หน้า	พหุพจน์ใช้ pp.
par.	paragraph	ย่อหน้า	พหุพจน์ใช้ pars.
pt.	part	ส่วนที่	พหุพจน์ใช้ pts.
	quoted in	อ้างใน	
	quoting	อ้างจาก	
rev.	revised (by)	แก้ไข ใช้กับฉบับพิมพ์ที่มีการแก้ไข เช่น rev.ed.	
sec.	section	ตอนที่	พหุพจน์ใช้ secs.
tr.	translator	ผู้แปล	
tr. by	translated by	แปลโดย	
vol.	volume	เล่มที่	พหุพจน์ใช้ vols.

บรรณานุกรม (ชั่วคราว)

๑. ภาษาไทย

ก. ข้อมูลปฐมภูมิ

มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย. พระไตรปีฎกภาษาบาลี ฉบับมหาจุฬาเตปีฎก ๒๕๐๐. กรุงเทพมหานคร:

โรงพิมพ์มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๓๕.

_____ พระไตรปีฎกภาษาไทย ฉบับมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย. กรุงเทพมหานคร:

โรงพิมพ์มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๓๙.

มหา庠ภราชนราชวิทยาลัย. พระไตรปีฎกภาษาบาลี ฉบับสุยามรภูษเตปีฎก ๒๕๒๕. กรุงเทพมหานคร:

โรงพิมพ์มหา庠ภราชนราชวิทยาลัย, ๒๕๒๕.

_____ พระไตรปีฎกพร้อมอรรถกถา แปล ชุด ๙๑ เล่ม. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์มหา庠ภ

ราชวิทยาลัย, ๒๕๓๔.

มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย. ปกรณ์วิเสสภาษาบาลี ฉบับมหาจุฬาปกรณ์วิเสส. กรุงเทพมหานคร:

โรงพิมพ์วิญญาณ, ๒๕๓๗.

_____ อรรถกถาภาษาบาลี ฉบับมหาจุฬาอภูษักษา. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์มหาจุฬา

ลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๓๒.

_____ ภีกิภาษากาลี ฉบับมหาจุฬาภีกิ. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์มหาจุฬาลงกรณ

ราชวิทยาลัย, ๒๕๓๘.

ข. ข้อมูลทุติยภูมิ

(๑) หนังสือ:

(๒) ดุษฎีนิพนธ์/วิทยานิพนธ์/สารานิพนธ์:

(๓) รายงานวิจัย:

(๔) บทความ:

(๔) เอกสารที่ไม่ได้ตีพิมพ์เผยแพร่และเอกสารอื่น ๆ:

(๖) สื่ออิเล็กทรอนิกส์:

(๗) สัมภาษณ์/สนทนากลุ่ม:

๒. ภาษาอังกฤษ

1. Primary Sources

2. Secondary Sources

(I) Books:

(II) Articles:

(IV) Electronics:

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก.

พิมพ์ชื่อภาคผนวก

๑. รายละเอียด

๒. รายละเอียด

ประวัติผู้วิจัย

ชื่อ ฉายา/นามสกุล : วัน เดือน ปีเกิด : ภูมิลำเนาที่เกิด : การศึกษา : ประสบการณ์การทำงาน : ผลงานทางวิชาการ : ตำแหน่งทางวิชาการ (ถ้ามี) : อุปสมบท : สังกัด : ตำแหน่ง : ปีที่เข้าศึกษา : ปีที่สำเร็จการศึกษา : ที่อยู่ปัจจุบัน